

„Nesite svobodo Ljubljani, Trstu, Gorici, Celovcu in Mariboru!“

Velik govor podpredsednika vlade Edvarda Kardelja v Beogradu

Na proslavi dneva, ko so stopile čete slavne Rdeče armade na slovenska tla, je govoril 7. aprila v Kolarčevi univerzi v Beogradu podpredsednik vlade federativne demokratične Jugoslavije in minister za konstituantno Edvard Kardelj. V govoru je podal pregled dogodkov od dneva, ko je položila orožje stara Jugoslavija, kar pa ni pomenilo, da so položili orožje tudi jugoslovanski narodi. Naše ljudstvo ni poslušalo glasov, ki so prigovarjali k predaji in k čakanju, temveč je sprejelo „boj na življenje in smrt s tujimi fašističnimi osvajači“. Vztrajalo je v boju proti okupatorju in izdajalskim tolпам v najtežjih dneh, ko so prodirale Hitlerjeve vojske proti Moskvi, Leningradu in Stalingradu, s svojo borbo je doprineslo žrtve k skupni stvari vseh svobodoljubnih narodov sveta. Preokret na vzhodni fronti pa je vlijl jugoslovanskim narodom novega poguma in tako je tudi slovenski narod dočakal veliki dan, ko se je približala Rdeča armada prav slovenskim mejam.

„Danes je ta armija na slovenskih tleh“, je rekel podpredsednik vlade Edvard Kardelj. „Ona nosi svobodo, ona nosi rešitev, ona nosi maščevanje skupnemu sovražniku.“

Fašistični barbari so obsodili slovenski narod na smrt. Toda zdaj je na slovenski zemlji Rdeča armada, zdaj se približuje Sloveniji naša Jugoslovanska armada na jugu, a armada bratskega bolgarskega naroda, ki že osvobaja hrvaško Medjumurje, na severu. Samo še dnevi nas ločijo od popolne osvoboditve slovenske zemlje. Fašistični načrti o uničenju slovenskega naroda so potemtakem končno veljavno propadli. Slovenski narod je ostal na svoji zemlji trdneje kakor kdaj koli poprej.

Prav zaradi tega slovenski narod s tako ljubeznijo sprejema Rdečo armado na svojih tleh. Ona ni samo osvoboditelj slovenskega naroda, ona je njegov rešitelj. Zaslužila in pridobila si je njegovo večno hvaležnost in ljubezen prav tako kakor njen ustvarjalec in voditelj sovjetskih narodov in vsega naprednega človeštva — veliki Stalin.

Vera v nezlomljivo moč Rdeče armade in Sovjetske veze je bila najmočnejša vzpodbuda slovenskega naroda in vseh jugoslovanskih narodov v tej vojni in borba našega naroda je bila grajena v tej veri in na enotnosti zavezniškega orožja v borbi proti fašističnim hordam. Ta vera je razbila vse poizkuse zamaskiranih pomagačev okupatorja, da bi z gesli o „čakanju“ in „prevelikih žrtvah“ preprečili nadaljevanje narodno-osvobodilne vojne proti Hitlerju, Mussoliniju in njihovim zaveznikom.

Danes je ta vera in ta naša borba tisočkrat poplačana. Štiri velike stvari je slovenski narod ramo ob ramo z ostalimi narodi Jugoslavije izvojeval v tej vojni:

1) Zagotovil je svoj obstanek in rešil čast svojega imena ter si ustvaril v krogu svobodoljubnih narodov

tako častno mesto, kakršnega nikoli v svoji zgodovini ni zavzemal.

2) Ustvarjena je resnično bratska in enakopravna skupnost jugoslovanskih narodov, po kateri so hrepneli v preteklosti najboljši sinovi slovenskega naroda v zavesti, da samo taka skupnost lahko zagotovi slovenskemu narodu neoviran razvoj in svobodo. Stara Jugoslavija, ki je bila ječa za slovenski narod, je izginila, na njenem mestu je danes nova Jugoslavija, Titova Jugoslavija, ki je postala zaščitnica slovenskega naroda.

3. Ustvarjena je tista slovenska skupnost, ki jo je napovedoval in po kateri je hrepnel veliki prerok slovenskega ljudstva — France Prešern — skupnost, ki je najtrdnjše jamstvo neodvisnosti slovanskih narodov in njihovega svobodnega kulturnega in materialnega razvoja.

4. Položeni so temelji resnične ljudske demokracije, ki zagotavljajo osnovanim množicam, da bo država dejansko instrument njihove volje v političnem, kulturnem in ekonomskem pogledu. To dejstvo odpira pred našimi narodi sploh in pred slovenskim narodom še posebej nove perspektive k blagostanju, napredku in sreči jutrišnjega dne.

Prvič v zgodovini je z vsem tem popolnoma zagotovljen obstanek in svoboda slovenskega naroda. Prvič v svoji zgodovini lahko slovenski narod vedrega čela gleda v prihodnost. To je velika bilanca naše borbe, to je veliko plačilo za vero slovenskega ljudstva v Sovjetsko zvezo in njeno nezlomljivo Rdečo armado.

Pred nami je, da v prihodnjih dneh rešimo končno veljavno še eno nalogo: združiti ves slovenski narod tudi formalno v mejah svobodne in združene Slovenije v demokratični federativni Jugoslaviji. Isti cilji in isti vzroki, ki so dvignili k uporu slovensko ljudstvo v okviru starih jugoslovanskih meja, so potisnili orožje v roke tudi slovenskemu ljudstvu, ki je bilo pod jarmom italijanskega in nemško-avstrijskega imperializma še od konca prve svetovne vojne. V boju proti skupnemu sovražniku je bila dejansko dosežena združitev vsega slovenskega naroda. Isto orožje je osvobodilo velike dele Slovenije v jugoslovanskem, italijanskem in avstrijskem delu Slovenije. Zdaj, ko se približujejo dnevi popolnega zloma Hitlerjeve Nemčije in vsega njegovega novega reda v Evropi, je potrebno napraviti še korak, ki bo končno veljavno združil v mejah Jugoslavije ves slovenski narod v njegovih etnografskih mejah skupaj z nekaterimi denacionaliziranimi mesti. Ni nobene dvoma, da bo ta težnja slovenskega naroda, ki je obenem zahteva vseh jugoslovanskih narodov, uresničena, kajti slovenski in vsi jugoslovanski narodi so za ta cilj prelili mnogo krvi svojih najboljših sinov in dali ogromne žrtve ob strani naših zaveznikov.

Taka je bilanca štiriletna borbe slovenskega naroda ramo ob ramo z

vsemi ostalimi narodi Jugoslavije in pod vodstvom tovariša Tita. Slovenski narod lahko danes reče: nismo se bojevali zaman, nismo zaman pretili svoje krvi, priborili smo to, kar je bilo samo sen največjih duhov zatiranega in ponižanega poldrugmilijonskega slovenskega naroda. In mi dobro vemo: da je naša borba mogla doseči takšne rezultate, se ima slovenski narod v prvi vrsti zahvaliti veliki Sovjetski zvezi, njeni nezmagljivi Rdeči armadi in velikemu Stalinu, ki je vodil njihovo borbo in borbo vsega naprednega človeštva proti mračnemu fašističnemu barbarstvu. Nikdar ne bo minula slava teh dni herojske borbe slovenskega naroda in nikdar ne bo izbrisana iz src slovenskega ljudstva brezmejnja hvaležnost Sovjetski zvezi, Rdeči armadi in Stalinu za vse to, kar smo v tej vojni dosegli.

A kje so danes tisti, ki so hoteli igrivesti slovenski narod na pot sodelovanja z okupatorji in tisti, ki so pozivali, da je treba čakati in ne dajati prevelikih žrtv? Okrvavljeni s krvjo lastnega naroda, omraženi in prezirani ter od fašističnega gospodarja prepuščeni svoji usodi, se danes umikajo z ostanki hitlerjevskih hord v gotovo smrt. Vsakemu mora biti danes jasno, kako strašna bi bila usoda slovenskega naroda v teh dneh, ako bi

Slovenci in Slovenke!

Pričenja se odločilna bitka za Slovenijo, za svobodo in za združitev vsega slovenskega naroda, za triumf vseh, ki jo je slovenski narod v okviru Osvobodilne fronte pričel 1941. leta. Uničujte sovražnika na vsakem koraku. Dvignite naše vasi in naša mesta k upor. Krepite oborožene vrste naše Jugoslovanske armade v Sloveniji. Preženite okupatorja in izdajalce s slovenskih tal. Nesite svobodo Ljubljani, Trstu, Gorici, Celovcu in Mariboru! Lotite se z vsemi močmi obnove naše domovine, obnavljajte tovarne in delavnice, železnice in ceste, obdelajte sleherni košček zemlje, da bi bil dan končne osvoboditve obenem tudi začetek izgradnje nove Slovenije, take Slovenije, ki bo resnična domovina delovnega ljudstva, ki bo v čim krajšem času zacelila rane štiriletnega okupatorskega divjanja po naši zemlji in ki mu bo prinesla blagostanje in srečo. Pokažite svojo radost in svojo ljubezen do Rdeče armade, ki je stopila na naša tla, s tem, da boste s podeseterjenimi silami udarili po okupatorju in s tem pomagali Rdeči armadi in naši Jugoslovanski armadi ter bolgarskim enotam v njihovem velikem osvobodilnem delu.

Naj živi in naj bo pozdravljena bratska Rdeča armada, osvoboditeljica zatiranih narodov in rešiteljica slovenskega naroda!

Naj živi Sovjetska zveza, velika zaščitnica slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov!

Naj živi Stalin, voditelj in organizator borbe svobodoljubnega človeštva

ti fašistični pomagači uspeli pripeljati slovenski narod na njihovo pot sodelovanja z okupatorji. In vsakomur mora biti prav tako jasno, kakšno historijsko vlogo je v slovenskem narodu odigrala Osvobodilna fronta, ustvarjena 1941. leta z združitvijo vseh demokratičnih tokov slovenskega političnega življenja okrog Komunistične partije. Podrli so se eden za drugim vsi načrti domačih sovražnikov Osvobodilne fronte. Pokazale so se kot iluzorne vse njihove perspektive in vsi njihovi računi na zunanjo pomoč raznih fašističnih in profašističnih centrov. Osvobodilna fronta je prebila vse sovražne ofenzive, vse prehodne krize, ki so bile zvezane s strahovitim trpljenjem in naporom slovenskega ljudstva. Ona je s tem dokazala, da je ljudsko gibanje, da je osvobodilna fronta pravi in edini resnični izraz ljudske volje.

Slovenski narod je tudi v preteklosti poslušal pozive Osvobodilne fronte. Zdaj, ko je zmaga pred vrati, ko je na naših tleh Rdeča armada, ko se mejam Slovenije približujejo močne enote Jugoslovanske armade in bolgarske vojske, je potrebno napraviti še poslednji skrajni napor, da bi se zlomil okupator in izdajalec na naših tleh in da bi se še bolj približal dan končne osvoboditve vsega slovenskega ozemlja.

proti fašističnim silam mraka in barbarstva!

Naj živi nezlomljivo bratstvo in zveza slovanskih narodov, utrjena v sedanji vojni!

Naj živi hrabra vojska bratskega bolgarskega naroda, ki se bori na naših tleh!

Naj živi naša slavna Jugoslovanska armada!

Naj živi enotnost zavezniškega orožja v borbi za končno uničenje fašističnih osvajačev!

Naprej pod vodstvom tovariša Tita v poslednji spopad za svobodo, za srečo in blagostanje jutrišnjega dne, za združeno in svobodno Slovenijo v demokratični federativni Jugoslaviji!

Z LOPATAMI IN PESMIJO

Krajevni odbor ZSM je sklenil, da se skupaj s članicami udeleži utrjevalnih del. Z zastavo so korakale mladinke skozi mesto in petje se je razlegalo, koder so šle. Zvečer so se vrnile, z lopatami na ramah, vse utrujene, toda njih pesem tudi sedaj ni zamrla. Povsod so vzbujale spoštovanje, vsak ruski oficir jim je salutiral. Vedeli so, da so prostovoljke, da prostovoljno pomagajo našim osvoboditeljem pri vojaškem delu.

Športni odsek ZSM poziva vse slovenske športnike, ki se niso kompromitirali za časa okupacije, naj se udeležijo sestanka v Mladinskem domu, ki se bo vršil v soboto 28. IV. ob pol 7 uri.

Jugoslovanska armada osvobodila Banjaluko

Ogorčeni boji za Reko

Beograd, 24. 4. Generalni štab Jugoslovanske armade javlja, da so naše čete osvobodile mesto Banjaluko. Banjaluka je bila važno nemško in ustaško oporišče. Nekdaj jo je Pavelič hotel proglašiti za glavno mesto „Nezavisne države Hrvatske“. Za Banjaluko so se večkrat vodili srčiti boji, zdaj pa je dokončno osvobojena Nemcev in ustaško-četniških band.

V Slavoniji so naše čete osvobodile več krajev in prodirajo dalje na zapad, proti Zagrebu. V Bosni so zavzele sovražno oporišče Vidac, na levem bregu Vrbasa. Za Bosansko Gradisko se vodijo hudi boji. Čete ju-

goslovanske armade so na tem odseku zajele 250 sovražnikov, zaplenile 4 topove, 40 strojníc, 700 pušk, 14 kamionov in veliko množino drugega vojnega materiala.

Po zavzetju Sušaka se naše čete z nezmanjšanim poletom borijo za Reko, ki so si jo Italijani nasilno prisvojili po prvi svetovni vojni. V borbah za osvobojenje otoka Cresa in Lošinja je sovražnik izgubil 233 mrtvih in 572 ujetih vojakov in častnikov, med katerimi je komandant Cresa in šef tamošnje fašistično-ustaške stranke. Naše čete so zaplenile 34 topov, 35 teških minometov, 53 strojnic

in večjo količino drugega vojnega materiala.

Pri osvoboditvi Bosanskega Broda je sovražnik izgubil 500 mrtvih in 937 ujetnikov, 13 topov, 92 lahkih in težkih strojníc, 3050 pušk i. t. d. Zaplenjeno je bilo tudi mnogo vagonov, ki so bili natovorjeni z raznim materialom, katerega je sovražnik nameraval odpeljati. V teh vagonih so naše čete med drugim našle tudi stroje tobačne tovarne iz Sarajeva. Rafinerija nafte in obe električni centrali sta ostali nepoškodovani.

Berlin v zadnjih vzdihljajih

Rdeča armada je zajela 45.000 ujetnikov in ogromno vojnega materiala

Sovjetske čete so zavzele več kakor 30 predmestij Berlina, med njimi Pankow, Teltow, Friedrichsfelde, Köpenick itd. Čete Rdeče armade prodirajo v Berlin s severovzhoda, severa in vzhoda, v zadnjih dneh pa tudi z juga. Na zapadu so sovjetske čete dosegle reko Havel in zavzele Oranienburg. Boji se vodijo v samem centru mesta. Pri brandenburškem kolodvoru se Nemci ogorčeno branijo. Goebbels je pozval vojsko in prebivalstvo, da se naj brani do zadnjega moža. Toda to prav nič ne zaleže. Rdeča armada zavzema ulico za ulico. Berlinčani razobešajo bele zastave, ko pa se pojavijo sovjetske čete, pa tudi rdeče. Nemška obramba je zlomljena in več kakor polovica Berlina je že zasedena po Rdeči armadi. Povsod vlada strašen kaos, begunci mečejo nemške ranjene vojake iz avtomobilov, da bi se sami lahko rešili. Na mnogih mestih besnijo ogromni požari, ki jih nihče ne poizkuša gasiti.

Sovjetske čete so samo na tem odseku zajele nad 45.000 ujetnikov, zaplenile ogromno vojnega materiala, med drugim 80.000 topov, 3600 strojníc, nad 100 vagonov, lokomotiv itd.

Čete maršala Konjeva, ki so obšle Berlin z juga, so že dospele v dresdenska predmestja in zdaj s topovi obstreljujejo center mesta. Severovzhodno od Dresdena so dosegle reko Labo pri Mühlbergu. Amerikanci pa so zapadno od Leipziga zavzeli kraj Wurzen ob reki Mulde ter prodirajo dalje, tako da se bodo vsak čas spojili močnejši oddelki sovjetskih in ameriških čet, ki se že med seboj

dogovarjajo, kje se bodo spojili. Čete maršala Konjeva so dosegle Labo tudi južno od Dresdena.

Pred osvoboditvijo Češkoslovaške

Naglo se bliža tudi dan osvobojenja Češkoslovaške. Zavezniški radio poziva Čeha in Slovake na upor, češki letalci mečejo letake, sovjetski letalci pa nosijo češkimi upornikom velike množine vojnega materiala.

Na Češkem so sovjetske čete z naskokom zavzele mesto Opava, važno železniško križišče in močno nemško oporišče. Opava je veliko industrijsko mesto, kjer so Nemci izdelovali vojni material. Južno od Brna je osvobojen Mikolov, na drugih odsekih vzhodne fronte pa ni bilo važnejših dogodkov.

Del Hamburga v zavezniških rokah

Na Holandskem so Angleži prešli reko Maas pri Hertogenboschu. Polj-

ška armada se bori blizu Emdena. Komandant Bremena je odbil ponudbo za predajo mesta, ki ga zavezniški topovi in letala uničujejo. Vsi mestni deli Hamburga na levem bregu Labe so padli, Amerikanci prodirajo tudi zapadno od Dessaua. V južni Nemčiji se ameriške čete nahajajo le še 20 km od Regensburga, 15 km od Ulma. Na dveh mestih so prešle Donavo in z dveh strani ogrozajo München. Dalje proti jugozapadu so Francozi brez boja zavzeli Ludwigshafen ob Bodenskem jezeru.

Zavezniki napredujejo tudi v Italiji

Zavezniška ofenziva v Italiji se tudi naglo razvija. Nemški umik se je pretvoril v neorganiziran beg. Zavezniške čete so dosegle reko Pad in se nahajajo v predmestju mesta Ferrare, kjer se Nemci obupno branijo. Z druge strani so Francozi prekoračili mejo in vdrlí v Piemont.

Naša mladina že tekmuje v delu za vojsko in obnovo

V Kapeci je zbrala mladina 60 kg krompirja in 120 jajc za ruske ranjence.

M. Polana je še povečala svoje dosežanje uspehe. Za ranjene rdečearmejce je dala 285 jajc, 2 1/2 kg sladkorja, 3 kg masti, 20 kg moke in 6 zavojev peciva. Za drugi kongres je zbrala 1030 P. Že 142 prostovoljcev je vstopilo v našo vojsko. V Črensovcih so mladinke zbrale za

ranjence 20 kg moke, 4 kg masti, 8 kg mesa, 150 jajc, 5 kg krhljev in 5 kg sladkorja. Za Drugi kongres imajo nabranih 2000 P. Ker fantov ni, so mladinke same pripravile prostor za šolo.

V Beltincih je 80 mladink na utrjevalnih delih. Vkljub temu so zbrale za ranjence 150 jajc in 4 kg masti.

Mladina v Mostju obdeluje šolski vrt. Za Drugi kongres je nabrala 1280 P.

Strehovska mladina si je uredila Mladinski dom in zbrale za Drugi kongres 588 P.

V Žižkih je očistila mladina šolske prostore in popravlja most. Za Drugi kongres je zbrala 306 P.

Mladina v Trnju je zbrala za ranjence 20 kg moke, 8 kg masti, 160 jajc, 4 kg sladkorja in 4 kg jabolk. V vojsko se je javilo 12 mladincev. Za Drugi kongres so zbrali 650 P.

V Odrancih je nabranih za Drugi kongres 1955 P, za ranjence pa 60 kg moke, 600 jajc, 4 kg masti in 3 kg sladkorja. 2 razreda sta pripravljena za pouk.

Lendavska mladina je zbrala za Drugi kongres 3000 dinarjev in 2000 P.

V Gomilicah se je javilo 15 mladincev v našo vojsko. Za Drugi kongres so zbrali 426 P.

Mladina v Nedelici je očistila 2 razreda in si uredila Mladinski dom.

V obmejnih vaseh, ki leže tik za fronto, v Rogoševcih, Serdici in Nuskovi je mladina pripravila za ranjene rdečearmejce 162 zavojev jedil in velik zaboj jajc, moke, masti i. t. d.

Snemi titovko, Števančec „Laslo“!

Ko so naši tovariši odhajali v gozd, so nam pisali v mesto: „Nepozabeni mi bo ostal spomin na prvo srečanje partizana z bombo za pasom in litovko na glavi!“ Peterokraka rdeča zvezda titovke nam je ves čas vlivala poguma za odpor zoper okupatorja. Naši davni vnuki se bodo spominjali, da so nosili njihovi očetje v tistih slavni dneh, ko je slovenski narod postal iz naroda hlapcev narod junakov.

Pa se je zgodilo, da se je s titovko pokril Števančec „Laslo“, ki je bil med okupacijo kar naprej okrašen z nemškimi in madžarskimi trakovi in bil večkrat v zadregi, ali bi se izdal za pripadnika nemške ali madžarske narodnosti. Na lastno pobudo je ob obletnici priključitve Prekmurja Madžarski govoril na javnem zborovanju: „Prišlo je, kar je moralo priti in zagotavljam vas, da se Jugoslavija ne bo nikdar več vrnila!“ V izvestjih gimnazije za šolsko leto 1941/42 lahko na strani 27 čitamo, da se je ob zaključku 8. razreda pred madžarsko zastavo „v imenu mladine“ zaobljubil, da bo ostala zvesta madžarski domovini.

Snemi titovko, Števančec „Laslo!“ Naša titovka ne bo pokrivala madžarskih butic!

Boj ušem in nalezljivim boleznim!

V vojnah vseh časov so razsajale smrtonosne nalezljive bolezni. Razširjanje teh zavratnih bolezni preprečujemo najučinkoviteje s strogo čistočo. Pegasti legar (tifus) prenašajo samo uši. Zato zatirajmo uši z vso silo! Uš živi brez človeške hrane do 8 dni, jajčeca pa do 20 dni, tako da so uši najdalje v 28 dneh uničene, če nimajo človeške krvi. Uši se razlezajo ne samo po telesu, ampak tudi po obleki, odejah in ležiščih. Zato je treba vse temeljito prekuhati. Posebej je treba skrbeti za čistočo otrok, ki prihajajo v stik z najrazličnejšimi predmeti. Tifus se more pojaviti le tam, kjer so uši. Zato se čuvajmo uši in pomagajmo tudi drugim, da se jih očistijo.

Obmejna mladina je obiskala ruske ranjence. Danes, ko ponovno svobodno vihrajo jugoslovanske trobojnice tudi v obmejnih vaseh slovenskega Prekmurja, ko se po težkih štirih letih ponovno govori in poje slovenska beseda je ZSM iz obmejnih vasi Rogoševci, Sv. Jurij, Nuskova in Serdica dne 20. t. m. obdarovala več sto ruskih ranjencev. Obmejna mladina je bila ena izmed prvih, ki je pohitela s skromnimi darili in cvetjem k posteljam otihi, ki so ji prinesli tako težko pričakovano svobodo, da se jim zahvali za vse trpljenje, katerega sad je osvoboditev slovenskega Prekmurja.

Današnja številka „Novega časa“ prinaša skoro v celoti govor Edvarda Kardelja, enega izmed osnovevalcev Osvobodilne fronte, prvoborca za našo svobodo in za svobodo vseh jugoslovanskih narodov, enega izmed vodilnih duhov nove Jugoslavije. Prečitajte pazno ta članek, predelajte ga na sestankih, razpravljajte o njem in črpajte iz njega smernice za delo.

„Zbirajte papir za našo tiskarno!“ Tudi precej časopisnega papirja je razmetanega po vaseh. Ne uničujte ga, temveč ga pripeljite nam!

Nemčija pred popolnim zlomom

Od vseh nemških velikih mest z nad 100.000 prebivalci jih je 32 v rokah zavezniških armad, 6 je deloma zasedenih kot n. pr. Berlin in Hamburg, 6 jih je pa še v nemških rokah. To so mesta: München, Dresden, Stettin, Kiel, Lübeck in Augsburg.

Povsod v Nemčiji je velika zmešnjava. Zavezniki so prisvojem napredovanju osvobodili 12 židovskih žen iz Madžarske. Ostale so edine žive od transporta, ki je štel 2.218 ljudi. Vse ostale jetnike so nacisti podušili s plinom ali jih kako drugače pokončali.

Pred napredovanjem francoskih čet med Renom in Bodenskim jezerom so gestapovci in SS-vojaki pobegnili v gore. Ponekod se nemški vojaki še zagrizeno in obupno branijo, drugod se pa v množicah predajajo. Tudi nacisti se ponekod predajajo, nekateri pa beže v Bavarske gore ali pa se sami ubijajo. Še vedno pa počenjajo hitlerjevci v Nemčiji nezasiš-

ne zločine nad ujetniki, nad tujimi delavci in nad žrtvami, ki so jih odvlekli v koncentracijska taborišča. Tako so gospe Goebbels, Goering in žena krvoloka Himmlerja prišle v Konstanz ob Bodenskem jezeru, da jo popihajo v Švico. Švicarske oblasti pa so jih odklonile, kot se hvali švicarska vlada, ki je vse doslej tiho in izdatno podpirala Nemčijo z denarjem, materialom in s tem, da je dajala zatočišče in potuho fašistom. Gospa Ribbentrop se je dala odvesti čez Bodensko jezero, toda tudi njo so Švicarji zavrnil. Meje proti Nemčiji sta zaprli tudi Švedska in Lichtenstein.

Slinavka in parkljevka se je pojavila v Boreči in Šulincih. Živinorejce drugih občin pozivamo, da izbruh te kuge najkrajšim potom javijo veterinarskemu referentu vojnega področja v M. Soboti.